

Історія світової літератури

Тип	дисципліна професійної та практичної підготовки
Код	ОК-7
Семестр	2-й, 3-й
Загальна кількість кредитів / годин	6 / 180
Форма контролю	залік
Викладач	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Пуніна Ольга Василівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Соловей Олег Євгенович
Необхідні попередні та супутні освітні компоненти	Сучасна українська мова, Іноземна мова, Міжкультурна комунікація
Місце у логіко-структурній схемі	ОК-7 Історія світової літератури викладається на першому, другому році навчання
Форми навчання	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Критерії оцінювання	підсумковий контроль – 100 балів
Мова викладання	українська

Зміст освітнього компонента

Сенсуалізм і культ особистості в епоху Відродження: неприйнятне. Антропоцентризм. «Декамерон» Боккаччо в Індексі заборонених книг. Микола Лукаш й український переклад «Декамерона» (1964). Заборонена екранізація «Декамерона» (1971) П'єра Паоло Пазоліні. Життєтворчість Франсуа Війона. «Франсуа Війон» Віктора Петрова. Війон як кінообраз (художній фільм Сержа Мейнара «Я, Франсуа Війон, крадій, убивця, поет»). Екстравагантний Франсуа Рабле і його гуманістичний памфлет «Гаргантюа та Пантагрюель»: засудження, переслідування, легенди. Мольєр – анархо-король. Французькі просвітники проти суспільних забобів і глупства. Непересічний Гете. Філіп Солерс про Мольєра й «секс Просвітництва». Становлення Мольєра-комедіанта. Скандали, пов'язані з його особистим життям. Класицистична драматургія Мольєра і заборона на театральні вистави. «Слово, що стало людиною» (Вольтер). Вилучена і спалена література Дені Дідро. Інтелектуалізм проти церковного невігластва. Маркіз де Сад: творчість понад усе, звинувачення, скандали, принципи. Кінематографічний Маркіз де Сад. Екранізація П'єра Паоло Пазоліні «Сало, або 120 днів Содому» (1976) і заборони. Стимули творчої діяльності Гете. Роман «Страждання молодого Вертера» (1774). Тема самогубства та її осуд. Ефект Вертера. Екранні версії роману: фільм «Гете» (2010) Філіпа Штольца. Дитячий світовий бестселер: ракурс толерантності. «Пригоди Олівера Твіста» (1838) Чарльза Діккенса і питання толерантності. Екранізований Олівер Твіст. «Хатина дядька Тома» (1851) Гаррієт Бічер-Стоу: осмислення в американській літературі життя чорношкірих рабів. Рівність, расизм, антигуманність, релігія... – погляд письменниці. Жінка і Гюстав Флобер. Флобер-самітник. Володимир Єрмоленко про письменника. Роман Гюстава Флобера «Пані Боварі» (1856): чи справді порочить? Образа громадської моралі? Емма сьогодні. Прокляті поети. Трістан Корб'єр, Артюр Рембо, Поль Верлен, Стефан Малларме та їхній натхненник Шарль Бодлер. Артюр Рембо і Поль Верлен проти буржуазного успіху і нудної доброчесності. Есей про Артюра Рембо Генрі Міллера «Час убивць» (1956). Творчі божевілля, страждання,

шування як основа майбутньої французької поезії ХХ століття. Художній фільм «Повне затемнення» (1995) і людська потворність. Українська класика під заборонаю. Заборонені твори Тараса Шевченка: причини і наслідки. Ікона, кобзар, геній, пророк, богохульник, ексцентрик... хто він, Тарас Шевченко? Шевченко сьогодні: ракурс музики і кіно («Кому Вниз», художній фільм «Тарас. Повернення» (2020) Олександра Денисенка). Леся Українка: дочка Прометея чи «Notre Dame d'Ukraine»? «Бояриня» (1910) як антиколоніальна драма. Скандал у незалежній Україні довкола версії про стосунки Лесі Українки з Ольгою Кобилянською. Дискурс особистих стосунків. Художній фільм Нани Джанелідзе «Леся Українка. Узлісся» (2021). Нова літературна еротика: під заборонаю. Модернізм як спосіб мислення. Роман «Коханець леді Чаттерлей» (1928) Девіда Лоуренса. Секс як основа стосунків чоловіка і жінки. Звільнення людської сексуальності. Порушення табу. Генрі Міллер у житті і творчості. Заборонений роман «Тропік Рака» (1934). Універсальна тема для осмислення: чоловік і жінка. Художній фільм «Генрі та Джун» (1990) Філіпа Кауфмана. «Тихі дні в Кліші» (1940, 1956) і розкішно-чуттєва проза. Антиутопія – резонатор суспільної катастрофи. Роман Олдоса Гакслі «Прекрасний новий світ» (1932). Джордж Орвелл «1984» (1948). Ентоні Берджес «Механічний апельсин» (1962). Неприйняття сучасниками. Українська література 20-х: незручна для влади. Розстріляна муза: 1933 – 1937 рр. «Московське нищення» української літератури. Фальсифіковані судові процеси, сталінський терор проти української культури. «Розстріляне відродження»: футуристичні експериментатори, неокласики під заборонаю. Михайль Семенко. Гео Шкурупій. Микола Зеров. «Невпізнаний гість» Володимир Свідзінський. Микола Хвильовий і самогубство. Володимир Сосюра і божевільня. Василь Стус як єретик. Заборона на творчість і життя. Контрапункти життя і творчості Василя Стуса. Дитинство і психологічні травми. Формування світогляду, життєва позиція. Морально-етичні імперативи. Література в контексті життя. Модус індивідуального етичного опору. Антирежимна інтенційність. Розкриття «біографії душі». Художній фільм «Заборонений» режисера Романа Бровка. «Справа Василя Стуса» (упорядник Вахтанг Кіпіані) і заборона довкола неї у жовтні 2020 року. Одіозна постать Олеся Ульяненка. Життєтворчість скандального прозаїка. Імідж «бомжа» і «чорнушника». Художня проза Ульяненка і скандал із церквою московського патріархату (роман «Знак Саваофа»). Заборонений роман «Жінка його мрії»: звинувачення в порнографії. Судова справа і смерть письменника з низкою питань.

Особливості розвитку польської літератури в кін. ХІХ – ХХ століттях. Генрик Сенкевич – класик польської літератури. Польсько-українські відносини в ХVІІІ ст. за романом Г. Сенкевича «Вогнем і мечем». Специфіка історизму роману Г. Сенкевича «Вогнем і мечем». Вінницький полковник Іван Богун як один із центральних персонажів роману Г. Сенкевича «Вогнем і мечем». Польські письменники – лауреати Нобелівської премії. Ян Парандовський і його «Алхімія слова»: особливості авторського літературоцентризму. Сучасна польська поезія. Духовні вірші Кароля Войтили. Вітольд Гомбрович і феномен польської літератури у вигнанні. Есеїстика Збігнева Герберта: культура понад усе. Марек Вавжинський і сучасна польська поетична іроніка. Чеслав Мілош: огляд життя і творчості. Феномен Європи у есеїстиці Чеслава Мілоша. Анджей Бурса: огляд життя і творчості. Болеслав Лесьмян: огляд життя і творчості. Юліян Тувім: огляд життя і творчості. Віслава Шимборська – нобелівський лауреат. Огляд життя і творчості. Божена Боба-Дига – сучасна польська поетка. Єжи Гедройць як культуртрегер. Паризьке видавництво «Культура». Януш Корчак – літератор і педагог. Януш Корчак: огляд життя і творчості. «Щоденник» Януша Корчака: автобіографія на тлі трагічної епохи. Педагогічно-виховна концепція Януша Корчака («Дитя людське»). Януш Корчак і трагедія польських євреїв: від минулих століть до середини ХХ століття. Яцек Бохенський – польський прозаїк, есеїст, публіцист, перекладач з німецької і римської літератур. Ярослав Гашек – класик чеської літератури. «Пригоди бравого вояка Швейка» Я. Гашека як антивоєнний роман. Автобіографізм роману Я. Гашека «Пригоди бравого вояка Швейка». Мілан Кундера – класик чеської літератури. Мілан Кундера: загальний огляд життя і

творчості. Роман М. Кундери «Нестерпна легкість буття»: проблематика, система персонажів. Проблема свободи в романі М. Кундери «Нестерпна легкість буття». Проблема еміграції в романі М. Кундери «Нестерпна легкість буття». Есеїстика і публіцистика: Вітольд Гомбрович, Збігнєв Герберт, Чеслав Мілош, Єжи Гедройць.

Програмні результати навчання, визначені в освітньо-професійній програмі:

ПРН-2	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН-3	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН-5	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
ПРН-7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН-8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН-13	Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
ПРН-15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.